ИНСТИТУТ ПО ПОЛСКИ КУЛТУРИ - ЧИРПАН
Вх. № Ч-11 /23.01.17г.

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **"доктор"** по: област на висше образование 6 – Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 - Растениевъдство, научната специалност Растениевъдство.

Автор на дисертационния труд: ***ас. Теодора Денева Баракова***, редовен докторант към Институт по полски култури, гр. Чирпан

Тема на дисертационния труд: РАЗРАБОТВАНЕ НА ЕЛЕМЕНТИ ОТ ИНТЕГРИРАНАТА БОРБА С ПЛЕВЕЛИТЕ ПРЕЗ ВЕГЕТАЦИЯТА НА ПАМУКА И ИЗПИТВАНЕ НА ГЕНОТИПОВЕ ПАМУК (*Gossypium hirsutum* L.) ЗА УСТОЙЧИВОСТ КЪМ ХЕРБИЦИДИ С ЦЕЛ ИЗКЛЮЧВАНЕ НА РЪЧНИЯ ТРУД ПРИ ОТГЛЕЖДАНЕТО МУ

Рецензент: доц. д-р Грози Делчев Делчев,
от Аграрен факултет при Тракийски университет, гр. Стара Загора, област на висше образование 6 – Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 - Растениевъдство, научна специалност Растениевъдство,
определен за член на научното жури със заповед № НП-08-145/ 23.12.2016 год. на Председателя на Селскостопанска академия, София.

1. Актуалност на проблема.

Съществуващата в нашата страна конвенционална технология за отглеждане на памук основно разчита на многократните почвени обработки за борба с плевелите. В резултат на високите цени на горивата, земеделските стопани у нас редуцираха голяма част от обработките на почвата поради факта, че те са най-енергоемката част от технологията за отглеждане. Скъпоструващият и нископроизводителен ръчен труд за окопаване на памука през вегетацията също отблъсква земеделските производители. Забраната за палене на стърнищата допълнително увеличи значимостта на химичната борба. В резултат на това, основната тежест в борбата с плевелите се поема от хербицидите. Всичко това прави проучваните в дисертацията проблеми изключително актуални.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Цел на настоящия дисертационен труд е да се проучат ефикасността и селективността на хербициди и хербицидни смеси с растежен регулатор и листен тор, приложени през вегетацията на памука и да се изпитат генотипове памук за устойчивост към хербициди с цел изключване на ръчния труд при отглеждането му.

За постигане на поставената цел са решени следните задачи:

- Проучени са ефикасността и селективността на хербициди и хербицидни смеси с растежен регулатор и листен тор, приложени през

вегетацията на памука.

- Проучено е влиянието на тези хербициди и хербицидни смеси върху растежа и развитието на културата, структурните елементи на добива, качеството на влакното и добива от суров памук.

- Проучена е селективността на нови хербициди, приложени през вегетацията върху различни сортове памук и тяхното влияние върху памуковото растение.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Представения за рецензиране дисертационен труд е с общ обем 164 стр. и се съпровожда от автореферат с обем 44 стр. Съдържанието на дисертацията е структурирано правилно и включва: Увод – 2 стр., Литературен преглед – 18 стр., Цел и задачи на изследването – 2 стр., Материал и методи – 20 стр., Резултати и обсъждане – 103 стр., Изводи – 2 стр., Приноси – 1 стр., Препоръки – 1 стр., Литература – 12 стр. Основният дял се заема от собствените изследвания на докторантката – 65,2 %.

Заложените два полски опита са изведени методически правилно. Резултатите са обработени математически и са доказани достоверните разлики. Получените резултати са представени в 50 таблици, 22 фигури и 17 снимки.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Представени са данни за ефикасността и селективността на хербицидите Гоал 2 Е (оксифлуорфен), Линурон 45 СК (линурон), Уинг П (пендиметалин + диметенамид), Мерлин 750 ВГ (изоксафлутол) и Базагран 480 СЛ (бентазон) и техните резервоарни смеси с растежния регулатор Амалгерол и листния тор Лактофол О, приложени през вегетацията на памука. Проведени са проучвания за установяване влиянието на проучваните хербициди и хербицидни смеси върху растежа и развитието на културата, структурни елементи на добива, качеството на влакното и добива от суров памук. Изследвана е селективността на новите за памука вегетационни хербициди Базагран 480 СЛ (бентазон), Пулсар 40 (имазамокс) и Експрес 50 ВГ (трибенурон-метил), приложени върху различни сортове памук и тяхното влияние върху памуковото растение.

Получените от изследването резултати са обобщени в 11 извода. Направените изводи са реални, обективно отразяващи изследванията и интерпретацията на данните в дисертационния труд и автореферата.

Формулирани са и 6 препоръки за практиката и селекцията на памука. Те обективно отразяват получените резултати.

Литературния преглед е задълбочен и обхваща продължителен период. Списъкът на цитираната литература включва 168 литературни източника, от които 79 на кирилица и 89 на латиница.

5. Приноси на дисертационния труд.

Въз основа на получените резултати от научните изследвания са формулирани 6 приноса с научен и приложен характер:

- Проучени са ефикасността и селективността на група хербициди за борба с широколистните плевели, внесени през фаза бутонизация на памука.

- Изпитани са резервоарни смеси на хербицидите с растежен регулатор и листен тор, с цел намаляване фитотоксичното действие на хербицидите.

- За първи път в нашата страна е направено изследване за сортова чувствителност на различни сортове памук към група вегетационни противошироколистни хербициди.

- За първи път у нас са установени сортове памук толерантни към хербицидите бентазон (Базагран 480 СЛ), имазамокс (Пулсар 40) и трибенурон-метил (Експрес 50 ВГ).

- Включването на тези хербициди в технологията за отглеждане на памук дава възможност за химична борба дори с многогодишните широколистни плевели, позволявайки да се изключи напълно ръчното окопаване на памука.

- Установени са най-ценните от гледна точка на технологията за отглеждане на памук варианти, които се влияят най-слабо от метеорологичните условия и съчетават високи добиви с висока стабилност през различните години.

6. Критични бележки и въпроси.

При оформянето на дисертацията и автореферата са допуснати някои технически грешки в текста и таблиците.

Тези грешки са несъществени и не нарушават достойнствата на дисертацията.

7. Публикувани статии.

Във връзка с дисертацията са представени 3 научни публикации. От тях 1 е самостоятелна, а в другите 2 докторантката е първи автор. 1 от публикациите е на английски език, а останалите 2 са на български език.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторантката различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на ***ас. Теодора Денева Баракова*** образователната и научна степен ***"доктор"*** по научната специалност Растениевъдство, професионално направление 6.1 Растениевъдство, в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина.

Дата: 17.01.2017 год.
гр.Чирпан

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО: .....
(доц. д-р Гр. Делчев)